

ПРОГРАМА

кандидата на посаду директора Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України Вовк Мирослави Петрівни

Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України є єдиною національною науковою установою, діяльність якої спрямована на здійснення фундаментальних і прикладних досліджень у сфері педагогічної освіти і освіти дорослих та забезпечує науково-методичний супровід імплементації стратегічних пріоритетів державної політики у підготовці сучасного вчителя, його неперервного розвитку, у реалізації концепцій освіти впродовж життя й освіти для життя. За роки діяльності Інститут утвердився в українському науково-освітньому просторі як провідна наукова установа, що здійснює наукову, освітню, експертну діяльність у сфері безперервної освіти, активно впливає на формування державної політики у сфері педагогічної освіти і освіти дорослих, актуальність якої посилилася з прийняттям Закону України «Про освіту» (2017 р.), розробленням проекту закону «Про освіту дорослих» (2023), схваленням Кабінетом Міністрів України Концепції «Національна система дослідників України» (2025) та ін.

В сучасних умовах Україна, її науковий і освітній сектор постали перед значними викликами, пов'язаними з безпековими, фінансовими, економічними, соціокультурними ризиками, що увиразнили негативні тенденції: недостатність фінансування наукових досліджень, міграція наукових кадрів, нерозвиненість дослідницької інфраструктури, зменшення кількості молодих учених, низька мотивація навчатися на освітньо-наукових програмах на третьому (освітньо-науковому рівні вищої освіти, зменшення претендентів вступати в докторантуру, нівелювання результатів досліджень з педагогічних і психологічних наук.

Водночас відбуваються трансформаційні процеси в освітньому і науковому секторі, що забезпечує можливості ефективного функціонування наукових установ як інноваційних осередків розвитку наукового сектору держави відповідно до визначених пріоритетних напрямів. З-поміж вагомих можливостей – конструктивне застосування цінних міжнародних практик, розвиток академічної мобільності, увиразнення ролі педагога у контексті утвердження національної ідентичності і громадянського суспільства, практикоорієнтованість педагогічної освіти й освіти дорослих, підвищення престижності педагогічної професії, запровадження нової моделі фінансування науки, масштабування грантових програм за підтримки державних і міжнародних інституцій.

У середньостроковій перспективі Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України має реалізувати комплекс заходів, спрямованих на вдосконалення системи управління, оновлення наукової, кадрової, фінансово-економічної, господарської та комунікаційної політики. Пріоритетними завданнями є збереження й розвиток кадрового потенціалу, підвищення інституційної спроможності та стійкості, диверсифікація джерел

фінансування, розширення партнерської взаємодії з українськими й міжнародними науковими та освітніми інституціями, а також посилення інтеграції Інституту до європейського та світового дослідницького простору.

Моя візія майбутнього Інституту – це національний лідер у сфері педагогічної освіти і освіти дорослих з урахуванням викликів воєнного часу і повоєнного відновлення та євроінтеграційних прагнень на засадах принципів партнерства, інноваційності, відкритості, лідерства, академічної доброчесності, відкритої науки.

Ключові пріоритети розвитку Інституту:

1. Науково-експертний супровід імплементації стратегічних пріоритетів державної політики у сфері педагогічної освіти і освіти дорослих.
2. Дослідницька інноваційна та проєктна діяльність.
3. Освітня діяльність.
4. Розвиток кадрового потенціалу.
5. Мережеве партнерство та інтернаціоналізація
6. Забезпечення фінансової стійкості та модернізація інфраструктури

Пріоритет 1.

Науково-експертний супровід імплементації стратегічних пріоритетів державної політики у сфері педагогічної освіти і освіти дорослих

- Трансформація аналітичної діяльності Інституту від дискретної участі до системного осередку управлінських процедур, що спрямовано на оперативне реагування на запити державних інституцій. Укладання аналітичних матеріалів, експертних висновків, науково-методичних рекомендацій для органів державної влади з метою реагування на виклики воєнного часу і повоєнного відновлення України у сфері педагогічної освіти і освіти дорослих. Очікуваний результат: відповідних аналітичних матеріалів для Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України, Міністерства освіти і науки України – не менше 2-3 на рік.

- Науково-аналітична підтримка діяльності органів державної влади. Експертний супровід діяльності Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій, Кабінету Міністрів України, Директорату вищої освіти і освіти дорослих Міністерства освіти і науки України. Науково-технічної ради Державного комітету телебачення і радіомовлення України. Проведення експертизи проєктів законів та нормативно-правових актів у сфері педагогічної освіти і освіти дорослих.

- Інституційне представництво. Розширення представництва науковців Інституту у складі експертів Міністерства освіти і науки України, Національного фонду досліджень, а також міжнародних фондів для підтримки наукових досліджень.

- Забезпечення стандартів якості у сфері вищої освіти. Участь наукових співробітників у роботі експертних груп НАЗЯВО для оцінювання якості освітньо-професійних, освітньо-наукових програм у галузі А Освіта, С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини.

- Науково-консультативний супровід діяльності Державної служби якості освіти України, її регіональних представництв. Здійснення експертно-аналітичної, науково-методичної роботи з питань розвитку системи забезпечення якості освіти, удосконалення процедур інституційного аудиту, професійного розвитку педагогічних працівників, моніторингу якості освіти та впровадження інноваційних освітніх практик.

- Забезпечення системної взаємодії Інституту із засобами масової інформації, органами державної влади, органами регіонального самоврядування з метою надання науково обґрунтованих роз'яснень щодо актуальних викликів у сфері педагогічної освіти і освіти дорослих, протидії дезінформації в освітньому просторі, популяризації результатів наукових досліджень і сучасних педагогічних практик, а також підвищення суспільної довіри до наукової експертизи. Очікуваний результат: щорічне зростання не менше ніж на 20% кількості згадок про Інститут та експертних коментарів його наукових працівників у національних і регіональних засобах масової інформації, на офіційних інформаційних ресурсах органів державної влади та місцевого самоврядування, а також у професійних інформаційно-аналітичних виданнях.

Пріоритет 2.

Дослідницька інноваційна та проєктна діяльність

- **Досягнення високого інституційного рейтингу та наукової спроможності.** Успішне проходження державної атестації у 2030 році з підтвердженням або досягненням кваліфікаційної групи Б, що забезпечить належний рівень державної підтримки, посилить науковий імідж Інституту та створить умови для його сталого інноваційного розвитку.

- Здійснення інноваційного навчально-методичного, ресурсного, наукового супроводу неперервної педагогічної освіти і освіти дорослих в Україні в умовах євроінтеграційних процесів, воєнних реалій і з урахуванням викликів повоєнного відновлення;

- Розвиток міждисциплінарних наукових напрямів з метою педагогізації і андрагогізації суспільства – поширення педагогічних, андрагогічних знань і практик на всі сфери життєдіяльності, що забезпечує соціальну стійкість, адаптацію, розвиток громадян і громад, що навчаються; забезпечення андрагогічного науково-методичного супроводу професійного розвитку педагогічного персоналу, навчання соціально вразливих категорій (ветерани, інваліди війни, ВПО, особи третього віку, безробітні); вивчення і адаптації зарубіжних освітніх практики підготовки вчителя і навчання дорослих; обґрунтування теорії і практики професійної адаптації та мобільності педагогічних працівників; психологічна підтримка фахівців у складних умовах діяльності; адаптації ветеранів та військовослужбовців до цивільної праці; інтеграції внутрішньо переміщених осіб у професійне середовище; формування психологічної культури праці.

- Розвиток проєктної діяльності. Забезпечення сталої участі науковців у

конкурсах Національного фонду досліджень України, основного конкурсу проєктів Міністерства освіти і науки України шляхом створення об'єднаних дослідницьких груп для підготовки масштабних проєктів із подальшим виходом кожного структурного підрозділу на самостійне подання заявок. Кількісний показник: кількість поданих заявок на участь у загальнодержавних конкурсах проєктів з виконання наукових досліджень – не менше 2-х заявок на рік від Інституту.

- Зростання кількісних і якісних показників презентабельності результатів дослідження в умовах відкритої науки. Системне представлення наукового доробку Інституту у виданнях, внесених до Переліку наукових фахових видань України, міжнародних виданнях, що індексуються наукометричними базами даних Web of Science Core Collection та Scopus, з фокусом на підвищення колективних і персональних індексів цитованості.

- Підтримка Національної системи дослідників України. Сприяння розвитку через активну участь у формуванні та експертному супроводі державної політики у сфері науки, підготовці висококваліфікованих наукових і науково-педагогічних кадрів, розвитку академічної мобільності, підтримці молодих учених, розбудові відкритої науки, поширенні принципів академічної доброчесності та дослідницької етики. Розвиток інституційної спроможності Інституту як провідного наукового центру з педагогічної освіти і освіти дорослих, інтегрованого до національного й європейського дослідницького простору, шляхом реалізації спільних наукових проєктів, участі у дослідницьких консорціумах, розвитку цифрової дослідницької інфраструктури та популяризації результатів наукових досліджень.

Пріоритет 3. Освітня діяльність

- Якість підготовки здобувачів освіти на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти. Забезпечення акредитації у 2027 році освітньо-наукових програм підготовки докторів філософії за спеціальностями А1 Освітні науки та С4 Психологія. Очікуваний результат: успішна акредитація освітньо-наукових програм.

- Результативність підготовки науково-педагогічних кадрів. Підвищення ефективності підготовки здобувачів наукового ступеня доктора філософії і доктора наук через систему внутрішнього моніторингу якості досліджень, конструктивне наставництво.

- Професійний розвиток науковців. Створення гнучких, адаптивних умов для професійного розвитку і саморозвитку співробітників Інституту через залучення до наукових проєктів, грантів, реалізацію програм внутрішньої і зовнішньої мобільності.

- Розвиток освітнього хабу Інституту. Удосконалення контенту освітнього хабу як відкритого ресурсу професійного розвитку і саморозвитку педагогів, різних категорій дорослих.

- Удосконалення організаційних засад неформальної освіти на базі

Інституту. Підтримка діяльності Психологічного центру інституту, Центру андрагогічної майстерності, Академії педагогічної майстерності. Упровадження гнучких короткострокових програм з теорії і практики педагогічної освіти і освіти дорослих. Очікуваний результат: кількість виданих сертифікатів про короткострокове стажування – не менше 100 щороку.

Пріоритет 4. Розвиток кадрового потенціалу

- Інституційна згуртованість наукового колективу. Формування професійної спільноти, діяльність якої базується на принципах академічної доброчесності, взаємної поваги, довіри та співпраці, професійної етики і моралі, проведення заходів, спрямованих на соціально-професійну підтримку працівників, зміцнення корпоративної культури, збереження інтелектуального потенціалу Інституту та створення сприятливого середовища для наукової творчості й професійної самореалізації.

- Залучення молодих учених до діяльності Інституту. Збільшення частки молодих науковців серед штатних працівників інституту до 15% на кінець 2030 року шляхом профорієнтації, наставництва здобувачів освіти на третьому (освітньо-науковому) рівні, випускників університетів.

- Розвиток наукових шкіл. Створення сприятливих умов для формування й зміцнення наукового лідерства, забезпечення наступності поколінь дослідників та консолідації інтелектуального потенціалу установи, що сприятиме зміцненню наукового авторитету Інституту, забезпеченню сталого відтворення висококваліфікованого наукового кадрового потенціалу.

- Висунення наукових працівників Інституту на здобуття державних нагород, премій Верховної Ради України і Кабінету Міністрів України, присвоєння почесних звань, академічних відзнак, іменних стипендій та інших професійних відзнак як інструменту підвищення престижу наукової діяльності, посилення інституційного авторитету та визнання внеску в розвиток педагогічної науки і освіти. Очікуваний результат: збільшення кількості співробітників, відзначених державними та відомчими нагородами, преміями, стипендіями.

- Підтримка професійного розвитку науковців. Розвиток програм внутрішньої і зовнішньої академічної мобільності з питань цифровізації, відкритої науки, публікаційної й видавничої етики, професійного іміджу, цифрової ідентифікації науковців і наукового колективу. Спрямованість на поглиблене вивчення англійської мови для інтеграції у міжнародний дослідницький простір.

- Розвиток традицій управлінської культури Інституту. Формування системи підготовки майбутніх керівників з числа працівників із високим професійним і лідерським потенціалом, їх цільове навчання, залучення до управлінської діяльності та створення кадрового резерву, що забезпечить

безперервність управління, збереження інституційної пам'яті та реалізацію довгострокової стратегії розвитку Інституту.

Пріоритет 5. Мережеве партнерство та інтернаціоналізація

- Взаємодія з органами державної влади. Розбудова системи постійної взаємодії з профільними Комітетами Верховної Ради України, Міністерством освіти і науки України, Державною службою якості освіти України, її регіональними управліннями, Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

- Розвиток партнерства з центрами професійного розвитку педагогічних працівників, центрами освіти дорослих, університетами третього віку та громадськими організаціями задля впровадження результатів наукових досліджень, розроблення й апробації інноваційних освітніх програм, методик і технологій, здійснення науково-методичного супроводу професійного розвитку педагогів, підвищення якості освіти дорослих, реалізації спільних освітніх і дослідницьких проєктів, поширення кращих практик безперервної освіти та розвитку професійних і громадянських компетентностей різних категорій дорослого населення.

- Розвиток співпраці з Кафедрою ЮНЕСКО «Неперервна професійна освіта ХХІ століття» з метою здійснення спільної наукової, просвітницької, культуротворчої діяльності, реалізації спільних наукових, освітніх, просвітницьких і культуротворчих проєктів, спрямованих на поширення цінностей освіти для сталого миру, розвитку демократичної культури, міжкультурного діалогу, громадянської відповідальності, прав людини, соціальної згуртованості та освіти впродовж життя, а також розширення міжнародної співпраці Інституту в межах програм і ініціатив ЮНЕСКО.

- Утвердження партнерської співпраці з закладами освіти військового спрямування, установами сектору безпеки і оборони задля здійснення спільних наукових досліджень, розроблення сучасного навчально-методичного забезпечення, науково-експертного та консультативного супроводу підготовки педагогічних і науково-педагогічних кадрів, впровадження інноваційних освітніх технологій, розвитку професійної компетентності викладачів, а також формування ціннісних засад громадянської стійкості, національно-патріотичного виховання, безпекової культури та психологічної готовності до діяльності в умовах сучасних викликів.

- Розвиток міжнародного партнерства. Започаткування та розвиток дієвої співпраці з науковими установами і закладами вищої освіти, громадськими організаціями, об'єднаними територіальними громадами з метою реалізації спільних проєктів, організації науково-практичних заходів, реалізації програм зовнішньої академічної мобільності науковці Інституту, здобувачів освіти на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти, підготовки спільних

наукових праць, залучення до редакційних колегій Інституту і міжнародних інституцій.

- Підтримка наукових періодичних видань Інституту у партнерстві із закладами освіти України і зарубіжжя. Забезпечення сталого розвитку наукових журналів і збірників наукових праць, засновником або співзасновником яких є Інститут, розширення міжнародного авторського і редакційного партнерства, підвищення їх міжнародної видимості й цитованості. Сприяння відповідності видань принципам академічної доброчесності, відкритої науки, публікаційної та видавничої етики, міжнародним стандартам редакційної політики й рецензування, розширенню їх представленості у провідних наукометричних і реферативних базах даних, впровадженню сучасних цифрових видавничих технологій, відкритого доступу та практик міжнародної наукової комунікації. Якісний результат: підвищення авторитету наукових періодичних видань Інституту як важливих міжнародних платформ для поширення результатів досліджень у сфері педагогічної освіти, освіти дорослих, професійної освіти та суміжних галузей, зростання їх міжнародного авторського представництва.

- Розширення мережевого партнерства з закладами вищої освіти, науковими установами НАПН України і НАН України, закладами вищої освіти, громадськими організаціями, професійними асоціаціями, міжнародними інституціями, закладами культури та мистецтва, творчими спілками й іншими стейкхолдерами з метою реалізації спільних наукових досліджень, освітніх, просвітницьких, культурно-мистецьких і грантових проєктів, розвитку академічної мобільності, експертно-консультативної діяльності, популяризації наукових досягнень, впровадження інноваційних практик у сфері педагогічної освіти та освіти дорослих, збереження і примноження культурної спадщини, розвитку національно-культурної ідентичності, а також інтеграції мистецьких і культурних практик у професійну підготовку педагогів та освіти дорослих.

Пріоритет 6.

Забезпечення фінансової стійкості та модернізація інфраструктури

- Диверсифікація джерел фінансування та розвиток проєктної діяльності. Розширення фінансової спроможності Інституту на основі активізації грантової, проєктної, договірної діяльності, залучення національних і міжнародних ресурсів для реалізації наукових досліджень та інституційного розвитку. Досягнення до 2030 року частки позабюджетних надходжень, зокрема проєктно-грантового фінансування, на рівні не менше 15 % бюджету Інституту.

- Розвиток матеріально-технічної та цифрової інфраструктури. Послідовне оновлення матеріально-технічної бази Інституту шляхом розширення цифрової інфраструктури, забезпечення сучасним ліцензійним програмним забезпеченням для проведення наукових досліджень, статистичної обробки даних, цифрової взаємодії та дистанційної роботи.

- Створення безпечного, енергоефективного та сучасного дослідницького середовища. Реалізація заходів із підвищення

енергоефективності, автономності функціонування Інституту в умовах сучасних викликів. Модернізація приміщень і дослідницької інфраструктури відповідно до вимог безпеки, доступності, екологічної відповідальності та цифрової трансформації.

Важливим стратегічним документом розвитку наукової установи є схвалений колективом Стратегія розвитку Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України на 2026 – 2031 роки.

03.08.2026.

Мирослава BOBK